

Invriezen van zaadcellen (semen cryopreservatie)

U heeft met uw behandelend arts gesproken over het risico op het ontstaan van vruchtbaarheidsproblemen door de behandeling van uw ziekte. In overleg met uw behandelend arts heeft u een afspraak gemaakt om zaadcellen te laten invriezen (semen cryopreservatie). Dit zal gebeuren bij Andrologie in het Voortplantingscentrum van het Erasmus MC.

Waarom worden zaadcellen ingevroren?

De laatste jaren zijn er steeds meer succesvolle behandelingen voor mannen met een kwaadaardige aandoening. Helaas kan de behandeling nadelige en soms onherstelbare gevolgen hebben voor de productie van zaadcellen. Hierdoor kan zelfs onherstelbare onvruchtbaarheid ontstaan. Ook behandelingen voor chronische ziekten (reuma, chronische darmontstekingen) kunnen de productie van zaadcellen nadelig beïnvloeden. Steeds vaker wordt daarom gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vóór het begin van dergelijke behandelingen zaadcellen te laten invriezen. Deze kunnen later, wanneer er een kindervens is, gebruikt worden om met geassisteerde voortplanting (inseminatie of reageerbuisbevruchting) een zwangerschap tot stand te brengen.

Wanneer?

Van uw behandelend specialist hebt u gehoord dat u in aanmerking komt voor het invriezen van uw zaadcellen. De bedenktijd die u krijgt is vaak kort. Enerzijds zal, in het algemeen, zo snel mogelijk met de behandeling begonnen worden. Anderzijds moeten de zaadcellen vóór aanvang van de behandeling worden ingevroren. Als u besloten hebt uw zaadcellen te laten invriezen, zal uw behandelaar zo snel mogelijk een afspraak maken in het Voortplantingscentrum.

Wat gaat er gebeuren?

De zaadcellen moeten kort na het produceren bewerkt worden. Dat is de reden dat het verkrijgen van zaadcellen op de polikliniek van het Voortplantingscentrum moet gebeuren. Op de dag van de afspraak ontvangt u een potje waarin de zaadcellen rechtstreeks door masturbatie moeten worden opgevangen.

Hoewel het op de polikliniek van het Voortplantingscentrum de gewoonste zaak van de wereld is dat mannen hun zaadcellen brengen (bijvoorbeeld om te zien of en waarom ze verminderd vruchtbaar zijn), zal het voor u wellicht een onverwacht en moeilijk onderdeel van uw behandeling zijn. In deze folder wordt u geïnformeerd wat er gaat gebeuren. Het is belangrijk dat u beseft dat niet alle zaadcellen geschikt zijn om in te vriezen. Daarom zal het sperma dat u inlevert direct onderzocht worden op de aanwezigheid van bewegende, levende zaadcellen. Alleen als er voldoende, bewegende zaadcellen worden gevonden is het zinvol om deze in te vriezen. U wordt hierover direct geïnformeerd. Bij 80% van de mannen die de afdeling Andrologie bezoeken voor semen cryopreservatie is het mogelijk om geschikte zaadcellen in te vriezen.

Als het niet lukt om sperma te produceren of als er onvoldoende bewegende zaadcellen worden gevonden zal de arts met u bespreken of er alternatieven zijn om uw vruchtbaarheid te waarborgen. Soms kan een operatieve behandeling plaatsvinden om toch geschikte zaadcellen te verkrijgen. Als uw zaadcellen geschikt zijn, worden de zaadcellen eerst verdund met een stof om het goed te houden, waarna ze in rietjes wordt bewaard. Het aantal rietjes is sterk

afhankelijk van de hoeveelheid zaadcellen die bij een zaadlozing wordt geproduceerd, en het aantal in het sperma aanwezige zaadcellen. Het kan voorkomen dat u gevraagd wordt, als uw behandeling dit toelaat, om een dag of enkele dagen later een tweede keer zaadcellen in te leveren. De rietjes met uw gegevens hierop worden vervolgens in een koeltank met vloeibare stikstofdamp bewaard; dit heet cryopreservatie.

Hoe kan ik mij voorbereiden?

Wij zijn ons ervan bewust dat door uw ziekte en de op handen zijnde behandeling uw hoofd niet direct naar invriezen van zaadcellen staat. Wij zijn ons er ook van bewust dat wanneer er nog geen relatie of kinderwens is, het invriezen van zaadcellen een voor u bijna onwezenlijk onderdeel van uw behandeling is. Maar omdat uw situatie later mogelijk verandert en u dan wellicht van de ingevroren zaadcellen gebruik wilt maken, bieden wij u deze mogelijkheid. De behandelaars van het Voortplantingscentrum zullen proberen u zo uitvoerig mogelijk voor te lichten en uw vragen zo goed mogelijk te beantwoorden.

Hoe lang worden de zaadcellen bewaard?

Bij het invriezen van zaadcellen sluit u een bewaarovereenkomst met het Voortplantingscentrum, in beginsel voor een periode van 5 jaar. Na afloop van deze periode kan de overeenkomst nog worden verlengd. Het hoe en wat van het bewaren van zaadcellen en het eventueel gebruik daarvan om een kind te krijgen gebeurt in samenspraak met de behandelaars van het Voortplantingscentrum. U kunt dit ook nog eens rustig nalezen in de overeenkomst, de voorwaarden en de toelichting op de bewaarovereenkomst. Het is evenwel goed dat u beseft dat het proces van invriezen kan leiden tot kwaliteitsverlies van de zaadcellen. Het invriezen van zaadcellen is geen garantie dat behandeling van onvruchtbaarheid later mogelijk is. Bovendien betekent het invriezen van zaadcellen niet dat er een verplichting bestaat van het Erasmus MC om met het ingevroren zaad te behandelen wanneer er later sprake is van een kinderwensprobleem. Deze afweging zal worden gemaakt door het behandelend team in het Voortplantingscentrum, uiteraard in samenspraak met u. De behandelaars van het Voortplantingscentrum willen u graag een jaar na uw laatste behandeling terugzien om vast te stellen of uw behandeling inderdaad geleid heeft tot onvruchtbaarheid. Dit is van belang om u te kunnen adviseren over uw vruchtbaarheid en om te kunnen beslissen of de bewaarovereenkomst na verloop van 5 jaar verlengd of ontbonden moet worden. Natuurlijk kunt u in het Voortplantingscentrum ook terecht met al uw vragen. Als u een kinderwens hebt, kunt u zich tot de polikliniek van het Voortplantingscentrum wenden om te overleggen over de mogelijkheden die er zijn. De polikliniek van het Voortplantingscentrum bevindt zich op de 2e verdieping van het Ba-gebouw van het Erasmus MC.

Kosten

De kosten voor opslag van zaadcellen zijn landelijk vastgesteld op 129,56 euro (tarief 2022). Voor actuele tarieven kunt u kijken op [de website van de Nederlandse Zorgautoriteit](#). Of in het [overzicht](#) op de website van het Erasmus MC. Let op: de kosten voor opslag moet u betalen vanuit uw eigen risico. De meeste verzekeraars vergoeden de kosten van invriezen van eigen zaadcellen op medische indicatie. Wij raden u aan om uw polis (zorgverzekering) daarop na te kijken. Als uw zorgverzekeraar de jaarlijkse kosten van de opslag van ingevroren zaadcellen niet vergoed, ontvangt u een factuur van de afdeling debiteuren van het Erasmus MC. In dat geval verzoeken wij u de opslagkosten te betalen. Als u besluit om de overeenkomst op te zeggen, kunt u uw geld niet terug krijgen.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, stel deze dan gerust. De medewerkers van de polikliniek van het Voortplantingscentrum zijn graag bereid om uw vragen beantwoorden en informatie te geven. De polikliniek is op werkdagen bereikbaar van 08.30 tot 11.30 uur en van 12.30 tot 15.30 uur op telefoonnummer (010) 704 01 16.

U kunt ook mailen: voortplantingscentrum@erasmusmc.nl

